

Sabiedrības agresīvā noskaņojuma sezonālā regularitāte

Klāvs Sedlenieks

Rīgas Stradiņa universitāte, Komunikācijas studiju katedra, Latvija

Ievads. Izmantojot Interneta agresivitātes indeksā (IAI) pieejamos datus par 2011.–2014. gadu, šajā pētījumā tika pārbaudīta hipotēze, ka Interneta agresivitātes indeksa svārstībām ir novērojamas regulāras sezonālas svārstības, t. i., svārstībām ir tendence uz tipisku augšupeju vai lejupeju atkarībā no sezonas. Citu pētnieku veiktajos novērojumos, kuros lietota līdzīga metodoloģija, ir novērotas šādas sezonālas svārstības. Tā, piemēram, pētnieki Lielbritānijā, veicot novērojumus *Twitter* vidē, novēroja, ka laika posmā ap Ziemassvētkiem un Jaungadu lietotāji pauž pozitīvāku noskaņojumu, kurš atkārtojas katru gadu [*Lansdall-Welfare, Lampos, Cristianini, 2012*]. Arī citi pētnieki, mērot *Twitter* lietotāju pausto noskaņojumu, ir novērojuši dažāda veida (piemēram, dienas laika) ritmus. Tā kā Interneta agresivitātes indeksā arī ir apkopoti dati par vairākiem gadiem, ir būtiski noskaidrot, vai arī Latvijas interneta lietotāji liecina par sezonālu ritmu.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis ir noskaidrot, vai IAI var novērot tipiskus indeksa kritumus vai kāpumus atkarībā no tā, kādā gada laikā (mēnesī) ir veikti mērījumi. Lai šo mērķi sasniegtu, tika apkopoti IAI ikdienas rādītāji laika posmam no 2011. gada marta līdz 2014. gada janvārim. Tika aprēķināts indeksa vidējais rādītājs šajā laika periodā (2,394037) un katra pārskata perioda mēneša vidējais rādītājs. Katra mēneša vidējais rādītājs tika salīdzināts ar visa pārskata perioda vidējo rādītāju.

Rezultāti. Par pilnu gadu pieejami dati tikai par 2012. un 2013. gadu. Abos minētajos gados ir novērojams, ka IAI rādītāji zem visa pārskata perioda vidējā rādītāja samazinās rudens un ziemas mēnešos (novembrī, decembrī, janvārī, februārī), kā arī jūlijā. Pavasara mēneši no marta līdz jūnijam pārsvarā pārsniedz vidējo rādītāju. 2012., 2013. gada sākuma rezultāti liek domāt, ka rudens un ziemas mēnešos kopējais agresivitātes līmenis sabiedrībā ir zemāks nekā citos periodos. Tomēr 2013. gada novembra un decembra rādītāji, kā arī 2014. gada janvāra pirmās puses rādītāji ir ievērojami augstāki nekā abos iepriekšējos gados.

Secinājumi. 2012. un 2013. gada rezultāti atbilst citās valstīs novērotajām sezonālajām svārstībām, turklāt, līdzīgi kā Lielbritānijā, rudens un ziemas periodā vērojams mierīgāks noskaņojums nekā citos gada laikos. Tai pašā laikā jāatzīmē, ka 2013. gada novembra un decembra, kā arī 2014. gada janvāra rādītāji šajā ziņā ir netipiski. Šis atšķirības var skaidrot vai nu ar to, ka iepriekšējo divu gadu svārstību līdzības ir tikai sakritības rezultāts, vai arī ar to, ka 2013. gada noslēgumā un 2014. gada sākumā sabiedrībā tiešām ir bijis paaugstināts spriedzes līmenis, kas arī atspoguļojas IAI rezultātos.